

Dördüncü Söz

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الصَّلَاةُ عِمَادُ الدِّينِ¹

Namazın ne kadar kıymetli ve mühim olduğunu, ne kadar az bir gayretle ne çok şey kazandırdığını, namazsız insanın ne kadar divane ve zararda olduğunu iki kere iki dört eder derecesinde kesin bir şekilde anlamak istersen, şu temsili hikâyeciğe bak, gör:

Bir zaman büyük bir hükümdar, iki hizmetkârını, her birine yirmi dört altın verip ikamet etmeleri için iki ay uzaklıktaki has ve güzel çiftliğine gönderir. Onlara der ki: “Şu parayı yol ve bilet masrafı yapınız, orada size lâzım olacak bazı şeyleri satın alınız. Bir günlük mesafede bir istasyon var. Oraya hem araba hem gemi hem tren hem de uçak bulunur. Herkes sermayesine göre birine biner.”

İki hizmetkâr bu dersi aldıktan sonra yola çıkarlar. Bahtiyar olan, istasyona kadar parasının bir kısmını harcar. Fakat o masrafla birlikte, efendisinin hoşuna gidecek öyle güzel bir ticaret yapar ki, sermayesi birden bine çıkar.

Öteki hizmetkâr, talihsiz ve serseri olduğundan istasyona kadar yirmi üç altınını harcar. Kumar gibi şeylere verip ziyan eder. Elinde bir tek altın kalır. Arkadaşı ona, “Yahu, bu uzun yolda yaya ve aç kalmamak

¹ “Namaz, dinin direğidir.” hadisi için bkz. el-Hakîm et-Tirmizî, *Nevâdiru'l-Usûl* 3/135, 136; el-Beyhakî, *Şuabü'l-İmân* 3/39; ed-Deylemî, *el-Müsned* 2/404. Yakın ifadeler için ayrıca bkz. Tirmizi, *İmân* 8; *Müsned* 5/231, 237; en-Nesâî, *es-Sünenü'l-Kübrâ* 6/428; el-Buhârî, *et-Târîhu'l-Kebîr* 7/426.

için şu altınını bir bilete ver. Efendimiz kerimdir; sana merhamet eder, işlediğin kusuru bağışlar. Seni de uçağa bindirirler, ikamet edeceğimiz yere bir günde gideriz. Yoksa iki ayda aşılın bu çölde aç, yaya ve yalnız yolculuk etmeye mecbur kalırsın.” der.

Acaba şu adam inat ederek o tek altınını bir define anahtarı hükümündeki bilete vermeyip geçici bir lezzet için eğlenceye sarf etse; onun gayet zararda, akılsız ve talihsiz olduğunu en akılsız adam bile anlamaz mı?

İşte ey namazsız insan ve ey namazdan hoşlanmayan nefsim!

O hükümdar, Rabbimiz, Hâlık'ımızdır. O iki hizmetkâr yolcudan biri dindar, namazını şevkle kılan; öteki ise gafil ve namazsız insandır. O yirmi dört altın, her günkü yirmi dört saatlik ömre işaret eder. O has çiftlik, cennettir. O istasyon, kabirdir. O seyahat ise insanın kabre, haş-re, ebediyete gidecek yolculuğudur. Amellere ve takvanın derecesine göre, o uzun yol farklı mertebelerde kat edilir. Takva sahiplerinden bir kısmı, şimşek gibi, bin senelik yolu bir günde geçer. Bir kısmı da hayal gibi, elli bin senelik mesafeyi bir günde aşar. (Kur'an-ı Azîmüştan bu hakikate iki ayetiyle işaret ediyor.²) O bilet ise namazdır. Bir tek saat, abdestle beraber beş vakit namaza kâfi gelir.

Acaba, yirmi üç saatini şu kısacık dünya hayatına sarf eden ve o uzun, ebedî hayata bir tek saatini ayırmayan insan, ne kadar zararlıdır, nefesine ne kadar zulmeder ve ne kadar akılsızca davranır! Zira bin adamın katıldığı bir piyango kumarına malının yarısını vermeyi akıl kabul etmez, çünkü kazanç ihtimali binde birdir. Malının yirmi dörtte birini, kazanma ihtimalinin yüzde doksan dokuz olduğu tasdik edilmiş ebedî bir hazineye vermemek de, aynı şekilde, akıl ve hikmete zıt hareket etmektir. Kendini akıllı zanneden insan bunu anlamaz mı?

Halbuki namazda ruh, kalb ve akıl için büyük bir rahatlık vardır. Hem namaz bedene de o kadar ağır bir iş değildir.

Hem namaz kılanın dünyaya ait diğer mubah işleri de güzel bir niyetle ibadet yerine geçer. İnsan, ömür sermayesini bu şekilde ahirete mal edebilir. Böylece fâni ömrünü bir yönüyle ebedileştirir.

² Bkz. “Gökten yere kadar her işi düzenleyip yönetir. Sonra bütün bu işler, sizin hesabınıza göre bin yıl tutan bir günde O'na yükselir.” (Secde sûresi, 32/5); “Melekler ve Ruh O'nun Arş'ına, uzunluğu elli bin sene olan bir günde yükselirler.” (Meâric sûresi, 70/4)